

GAZİ

JOURNAL OF ENGINEERING SCIENCES

Gazi University Social Transcript Information System Development and Usability Analysis

Zafer Ayaz^{a*}

Submitted: 30.10.2024 Revised: 09.12.2024 Accepted: 16.12.2024 doi:10.30855/gmbd.0705AR14

ABSTRACT

Keywords: Social transcript, extracurricular activities, information system, usability analysis

^{a,*} Gazi University,
Faculty of Applied Sciences,
Dept. of Management Information
Systems
06560 - Ankara, Türkiye
Orcid: 0000-0001-7667-7921
e mail: zafer@gazi.edu.tr

*Corresponding author:
zafer@gazi.edu.tr

Nowadays, extracurricular activities are of great importance in addition to the courses taught in schools. Apart from focusing only on academic achievement, students try to increase their skills development, leadership, teamwork, and networking skills, which are also crucial for employers, by participating in social activities. This study aims to design and develop a "Social Transcript Information System" to record and document the social, cultural, scientific, and sportive activities of associate and undergraduate students enrolled at Gazi University. It is aimed to determine whether the system has reached the necessary maturity in the eyes of the users and to present suggestions for improvement with the usability analysis conducted after use. 71 students and 25 academic advisors participated in the research. In light of the data obtained, it was seen that the university should review the processes related to social activities and student organizations and make arrangements to increase student participation. In particular, it was concluded that improvements should be made in several areas, such as improving the methods of announcing events, organizing events equally on different campuses and the central campus, making the social transcript system more user-friendly, and improving students' perceptions of the scoring system.

Gazi Üniversitesi Sosyal Transkript Bilgi Sistemi Geliştirilmesi ve Kullanılabilirlik Analizi

ÖZ

Günümüzde, okullarda verilen derslerin yanı sıra müfredat dışı etkinliklerin de büyük önemi vardır. Öğrenciler, yalnızca akademik başarıya odaklanmanın dışında sosyal etkinliklere katılarak işverenlerin işe alma süreçlerinde dikkate aldıkları liderlik, takım çalışması ve ağ oluşturma yeteneklerini artırmaya çalışmaktadır. Bu çalışmada, Gazi Üniversitesi'nde kayıtlı önlisans ve lisans öğrencilerinin sosyal, kültürel, bilimsel ve sportif faaliyetlerinin kayıt altına alınması ve belgelendirilmesi amacıyla "Sosyal Transkript Bilgi Sistemi"nin tasarlanması ve geliştirilmesi amaçlanmıştır. Kullanım sonrası yapılan kullanılabilirlik analiziyle sistemin kullanıcılar nezdinde gerekli olgunluğa ulaşmışlığının tespiti ve iyileştirme önerilerinin sunulması hedeflenmiştir. Araştırmaya 71 öğrenci ve 25 akademik danışman katılmış, elde edilen veriler ışığında üniversitenin sosyal faaliyetler ve öğrenci toplulukları ile ilgili süreçlerini gözden geçirmesi gerektiğini ve öğrencilerin katılımını artıracak şekilde düzenlemeler yapmasının önemi görülmüştür. Özellikle etkinliklerin duyurulma yöntemlerinin geliştirilmesi, merkez kampüste olduğu şekilde farklı kampüslerde de eşit şekilde etkinlik düzenlenmesi ve sosyal transkript sisteminin daha kullanıcı dostu hale getirilmesi, öğrencilerin puanlama sistemine yönelik algılarının iyileştirilmesi gibi birkaç alanda iyileştirmeler yapılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal transkript, müfredat dışı aktiviteler, bilgi sistemi, kullanılabilirlik analizi

1. Giriş (Introduction)

Sınırların kalktığı ve rekabetin yoğunlaştığı günümüz dünyasında, nitelikli işgücü büyük bir önem taşımaktadır. Uluslararası pazarda rekabet edebilen örgütlerde çalışanlardan; teknolojiyi anlayabilme ve uygulayabilme, değişikliklere uyum sağlama, etkili iletişim kurma, ekip içinde çalışma, karşılaştıkları problemleri çözme ve mal veya hizmetin kalitesini artırmak için sorumluluk alma gibi becerilere sahip olmaları beklenmektedir [13].

Çağımızda okullardan, yalnızca öğrencilerin akademik başarılarını artırmaları değil; aynı zamanda onlara sosyal ve toplumsal değerler kazandırılmaları, kişisel gelişimlerine katkıda bulunmaları beklenmektedir. Bu süreç, ders içi ve ders dışı etkinliklerle öğretimi bütünlüklü bir şekilde yapılmalıdır. Öğretimin temel rehberi eğitim programları olması yanında müfredat dışı etkinlikler de zorunlu veya seçmeli derslerle benzer amaç ve işlevlere hizmet eder. Ancak bu etkinlikler, resmi programa dahil olmayan, farklı deneyimler ve yaşantılar sunar [37].

Eğitim kurumlarında çeşitli müfredat dışı etkinlikler sunulmaktadır. Bu müfredat dışı etkinlikler arasında spor, münazara, kompozisyon yazma, drama veya tiyatro, farklı kulüpler ve öğrenci konseyleri olabilmektedir [27]. Son zamanlarda, ülkemizdeki bazı üniversiteler bu konuya önem vererek öğrencilerin müfredat dışı etkinliklerini takip etmek amacıyla çeşitli sistemler geliştirmiştir. Bu sistemler genellikle Sosyal Transkript (Social Transcript) veya bazı üniversitelerde Akademik Olmayan Transkript (Non-Academic Transcript) olarak adlandırılmaktadır [1,5,8,16,31,41].

Bu araştırmanın problemi müfredat dışı etkinliklerin öğrencilerden derlenmesi, akademik danışmanlar tarafından kontrol edilmesi ve sosyal transkript belgesi haline dönüştürülmesi sürecini yönetebilecek bir bilgi sisteminin nasıl geliştirilmesi gerektiği sorusudur. Araştırmanın ana amaçları ise şu şekildedir:

Gazi Üniversitesi Sosyal Transkript Bilgi Sisteminin,

- Gereksinim analizinin yapılması
- Tasarımının yapılması
- Geliştirilmesi
- Uygulamaya alınması
- Kullanılabilirlik analizinin yapılması
- Analiz sonuçlarının raporlanması
- Sonuçlar ışığında bilgi sisteminde gerekli revizyonların yapılması ve Üniversite yönetiminin bilgilendirilmesidir.

Mevcut ulusal alanyazına bakıldığında müfredat dışı etkinliklere yönelik sınırlı sayıda çalışma olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, alanyazındaki bu çalışmaların müfredat dışı etkinliklerle ilgili olmakla birlikte hiçbirinde müfredat dışı etkinliklere yönelik bir bilgi sisteminin geliştirilmesinin konu edinilmemiş olduğu görülmektedir [2,3,6,9,17,18,24,29,35,36,37,40].

Ulusal alanyazında bu konunun henüz ele alınmamış olması araştırmanın özgünlüğünü vurgulamaktadır. Meyliana vd. tarafından yapılan çalışmada müfredat içi ve dışı aktivitelerin bir bilgi sistemiyle kayıt altına alınmasının önemi vurgulanmıştır. Hatta güncel teknolojilerden olan blokzincir teknolojisinin üniversitelerde sınav, notlandırma ve değerlendirme süreçlerinde veri bütünlüğünü garanti ederek daha güvenli bir veri depolama sağladığını göstermişlerdir [43]. Bu bilgiler ışığında hem eğitim kurumları hem de iş dünyası açısından ileride önemi giderek artacak olan müfredat dışı etkinliklerin belgelendirilmesi ve sistematik takibi için geliştirilen bu bilgi sistemi uygulamasının önemli katkıları olacağı öngörülmektedir.

1.1. Araştırma yöntemi (Research method)

Bu çalışmada tasarım tabanlı araştırma yöntemi kullanılmıştır. Wang ve Hannafin tasarım tabanlı araştırmayı şu şekilde tanımlamıştır [38]: Döngüsel olarak gerçekleştirilen analiz, tasarım, geliştirme ve uygulama süreçlerinin, araştırmacı ve katılımcılar arasında iş birliği içinde ve gerçek uygulama ortamında yapıldığı; bağlama duyarlı tasarım ilkeleri ve kuramlarının geliştirilmesine yönelik, eğitim uygulamalarını iyileştirme amacını taşıyan sistematik ve esnek bir araştırma yöntemidir. Tasarım ve geliştirme araştırmaları birincisi öğretim materyali veya teknolojisinin doğrudan geliştirilmesi, ikincisi

de bu ürünlerin geliştirilme sürecinde benimsenen modellerin ortaya konulması olmak üzere iki ana amaç taşır [22].

Bu çalışma tasarım tabanlı araştırma adımlarına uygun olarak aşağıdaki şekilde yürütülmüştür:

- Analiz
  - ✓ Bu kapsamda yönerge, mevcut iyi uygulamalar ve Üniversite yönetiminin beklentileri incelenmiştir.
- Tasarım
  - ✓ Analiz sonucu ortaya konulan gereksinimler doğrultusunda sistemin donanımsal ve yazılımsal mimari tasarımı, iş akış diyagramları, kullanıcı rolleri tasarlanmıştır.
- Geliştirme
  - ✓ Bu aşamada analiz ve tasarım süreçlerine bağlı olarak sistemin kodlama süreci gerçekleştirilmiştir.
- Uygulama
  - ✓ Kodlama sonrası sistem ön çalışabilirlik testlerinin tamamlanmasının ardından kullanıma açılmıştır. Bu aşamada kullanıcı eğitimleri ve sistemle ilgili bilgilendirme yapılmıştır.

Araştırma tasarım tabanlı araştırma süreçlerinin yinelenen bir döngüsü şeklinde uygulanmak suretiyle gerçekleştirilmiştir. Bu süreklilik arz eden döngü sayesinde devam eden bir iyileştirme faydası sağlanmaktadır. Yapılan tüm işlemlerle ilgili bulgular çalışmanın ilerleyen bölümlerinde raporlanmıştır.

1.2. Evren ve örneklem (Universe and sampling)

Nielsen yapmış olduğu çalışmada 1 ile 25 kullanıcı arasında bir grupta yapılan kullanılabilirlik analizinde aslında 5 kullanıcının toplam hataların %70 ve üstünde bir oranda eksikleri bulmaya yeterli geldiğini ve beşten fazla katılımcının araştırmaya katılmasıyla hata sayısının tespitinde ilerleme olduğu ancak bu grup kadar yüksek oranlarda ilerlenemediğini bildirmiştir [23]. Diğer taraftan Tullis ve Albert bir kullanılabilirlik testi için gerçekten hedef kullanıcıları temsil ettiklerinden emin olmak koşuluyla, biçimlendirici bir kullanılabilirlik çalışmasında, her bir iterasyon için yaklaşık altı ila sekiz katılımcıyla test yapılmasının genellikle yeterli olduğunu bildirmiştir [33]. Eğer farklı kullanıcı grupları varsa, her grubu temsil eden en az dört kişiden, özetleyici kullanılabilirlik çalışmaları için ise mümkünse 50 ila 100 temsili kullanıcıdan veri toplanması tavsiye edilmiştir.

Araştırmanın evrenini, bugüne kadar Gazi Üniversitesi Sosyal Transkript Bilgi Sistemi'ni kullanan 326 öğrenci ve 82 akademik danışman oluşturmaktadır. Çalışma kapsamında sosyal transkript sisteminde kayıtlı 71 öğrenci ve 25 akademik danışman olmak üzere toplam 96 katılımcının görüşlerine başvurulmuştur. Araştırmaya katılım sağlayan öğrencilerin cinsiyet bazında dağılımları Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin cinsiyet bazında dağılımları (Gender distribution of students)

Cinsiyet	Frekans	Yüzdeler
Kadın	55	%77,5
Erkek	16	%22,5
Toplam	71	%100

Araştırmaya katılım sağlayan öğrencilerin fakülte bazında dağılımları Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin fakülte bazında dağılımları (Faculty distribution of students)

Fakülte	Frekans	Yüzdeler
Gazi Eğitim Fakültesi	28	%39,4
Mühendislik Fakültesi	10	%14,1
Mimarlık Fakültesi	6	%8,5
Fen Fakültesi	10	%14,1

Sağlık Bilimleri Fakültesi	9	%12,7
Teknoloji Fakültesi	3	%4,2
Spor Bilimleri Fakültesi	3	%4,2
Uygulamalı Bilimler Fakültesi	2	%2,8
Toplam	71	%100

Katılımcılar arasında yer alan öğrencilerin okudukları sınıf seviyelerine göre dağılımları incelendiğinde 1. Sınıfta okuyan 5 kişi (%7), 2. Sınıfta 7(%9,9), 3. Sınıfta 20 kişi (%28,2) ve 4. Sınıfta 39 kişi (%54,9) bulunduğu görülmektedir. Bu anlamda katılımcıların büyük çoğunluğunun 3. ve 4. Sınıf öğrencilerinden oluşması Sosyal Transkript Sistemini daha uzun süre deneyimlemeye fırsat bulmuş olmaları bakımından veri çeşitliliğini zenginleştiren bir durum olarak değerlendirilmektedir.

1.3. Verilerin toplanması ve analiz (Data collecting and analysis)

Araştırmacı tarafından geliştirilen “Sosyal Transkript Sistemine Yönelik Görüş Ölçeği” etik kurul izni alınması sonrası verileri toplamak için araç olarak kullanılmıştır. Ölçek oluşturulurken alanyazındaki çalışmalar incelenmiş, öğrenciler ve akademik danışmanlar için örnek madde havuzu oluşturulmuştur. Ardından madde havuzu dikkate alınarak öğrenciler ve akademik danışmanlar için ortak veya birbirine paralel sorulardan oluşan Sosyal Transkript Sistemine Yönelik Görüş Ölçeği oluşturulmuştur. Geliştirilen 5’li likert tipteki ölçeğe yönelik ölçek geliştirme alanında deneyimli üç alan uzmanından uzman görüşü alınmıştır. Uzman görüşlerine göre maddelerin ifade şekilleri sadeleştirilmiştir. Oluşturulan ölçeklerin revize edilmiş son hali Tablo 3 ve Tablo 4’te verilmektedir.

Tablo 3. Öğrenciler için görüş ölçeği soruları (Opinion scale questions for students)

No	Soru Açıklaması
S1	Üniversitemde okuyor olmaktan memnunum
S2	Üniversitenin sunduğu sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif hizmetler yeterlidir
S3	Üniversite tarafından ücretsiz olarak sağlanan sosyal aktivitelerin sınırlı sayıda olması Sosyal Transkript uygulamasına aktif katılımı sınırlandırmaktadır
S4	Sosyal Transkript belgesine sahip olmamın iş hayatına atılmama kolaylaştıracağını düşünüyorum
S5	Sektör temsilcilerinin Sosyal Transkript uygulamasını işe girişte dikkate alması beni Sosyal Transkript Bilgi Sistemi’ni kullanmaya teşvik eder
S6	Sosyal Transkript Bilgi Sistemi’ne dilediğim zamanda dilediğim yerden erişebilmekteyim
S7	Sosyal Transkript Bilgi Sistemi’nin kullanımı kolay değildir
S8	Sosyal Transkript Bilgi Sistemi’nin arayüzü kullanıcı dostudur
S9	Sosyal Transkript Bilgi Sistemi ile ilgili düzenlenen yardım dokümanları ve yönergeler yeterince açıklayıcıdır
S10	Sosyal Transkript Bilgi Sisteminde puanlama tablosuna dahil edilen aktivitelerin çeşitliliği yeterli değildir
S11	Sosyal Transkript Bilgi Sisteminde aktiviteler için belirlenmiş olan puanların dağılımı adildir

Araştırma kapsamında akademik danışmanların görüşü alınırken öğrenciler için sorulması planlanan ancak akademik danışmanlar için uygun olmayan 1.soru dahil edilmemiş, öğrencilere özel olan 4. ve 5. sorular ise akademik danışmanlara göre özelleştirilerek uygulanmıştır. Tablo 4’te akademik danışmanlar için özelleştirilen ölçek soruları verilmiştir.

Tablo 4. Akademik danışmanlar için görüş ölçeği soruları (Opinion scale questions for academic advisors)

No	Soru Açıklaması
S1	Üniversitenin sunduğu sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif hizmetler yeterlidir
S2	Üniversite tarafından ücretsiz olarak sağlanan sosyal aktivitelerin sınırlı sayıda olması Sosyal Transkript uygulamasına aktif katılımı sınırlandırmaktadır
S3	Sosyal Transkript belgesine sahip olmanın öğrencilerin iş hayatına atılmasını kolaylaştıracağını düşünüyorum
S4	Sektör temsilcilerinin Sosyal Transkript uygulamasını işe girişte dikkate alması Sosyal Transkript Bilgi Sistemi’ni kullanmaya teşvik eder
S5	Sosyal Transkript Bilgi Sistemi’ne dilediğim zamanda dilediğim yerden erişebilmekteyim
S6	Sosyal Transkript Bilgi Sistemi’nin kullanımı kolay değildir
S7	Sosyal Transkript Bilgi Sistemi’nin arayüzü kullanıcı dostudur
S8	Sosyal Transkript Bilgi Sistemi ile ilgili düzenlenen yardım dokümanları ve yönergeler yeterince açıklayıcıdır
S9	Sosyal Transkript Bilgi Sisteminde puanlama tablosuna dahil edilen aktivitelerin çeşitliliği yeterli değildir
S10	Sosyal Transkript Bilgi Sisteminde aktiviteler için belirlenmiş olan puanların dağılımı adildir

Uzman görüşleri sonrası son hali verilen görüş ölçeği çevrimiçi ortamda (Google Forms) katılımcılarla paylaşarak verilerin toplanması sağlanmıştır. Görüş ölçeğinden elde edilen veriler IBM SPSS Statistics yazılımı kullanılarak analiz edilmiş ve betimsel istatistikler elde edilmiştir.

Çalışmada kullanılan bir diğer veri toplama aracı ise yarı yapılandırılmış görüşme sorularıdır. Çalışma kapsamında veri çeşitliliğini sağlamak adına yapılan görüşme davetine gönüllü katılım sağlayan 10 öğrenci ile yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Çalışmada birden fazla veri kaynağının kullanılması veri çeşitliliğini arttırmaktadır (triangulation - iç geçerlilik). Nicel verilerin nitel verilerle desteklenmesi katılımcı görüşlerini daha detaylı tasvir etmeyi mümkün kıldığı (thick description- dış geçerlilik) için geçerliği arttırmaktadır [42].

2. Kavramsal Çerçeve (Conceptual Framework)

2.1. Müfredat dışı etkinlik kavramı (The concept of extracurricular activities)

Üniversiteler, akademik programlarını genellikle ulusal hedeflere uygun olarak tasarlarlar. Kalkınma çalışmaları, kaliteli eğitimin ekonomik kalkınmanın temel belirleyicilerinden biri olduğunu göstermektedir. Bu nedenle, eğitimciler ve politika yapıcılar, üniversitelerin sunduğu programların kalitesini sürekli olarak artırmanın yollarını aramaktadır. Öğrencilerin kişisel deneyimlerini keşfetmelerini ve bu deneyimler üzerine öğrenmelerini desteklemek amacıyla müfredat dışı faaliyetler başlatılmıştır [26].

Bartkus vd. müfredat dışı etkinlikleri “*okulun himayesi altında yürütülen ancak normal sınıf zamanının dışında gerçekleşen ve müfredatın bir parçası olmayan akademik veya akademik olmayan etkinlikler*” olarak tanımlamıştır [7]. Müfredat dışı etkinlikler, beceri geliştirmenin yanı sıra sosyal ve davranışsal hedeflere odaklanan yapılandırılmış ve organize faaliyetlerdir [12]. Müfredat Dışı Etkinlik deneyimi, artık öğrencilerin okul hayatının önemli bir bileşeni haline gelmiştir ve günümüzde birçok öğrenci müfredat dışı etkinliklere katılmaktadır. Zira günümüzün dinamik iş dünyasında konular daha karmaşık hale geldikçe, yükseköğretim kurumlarından nitelikli insan gücü yetiştirmeleri talep edilmektedir [28].

Bu kazanımları sağlayan etkinlikler, öğrencilerin ders rutinleri haricinde spor takımlarına katılmak, kulüplerde görev almak, gönüllü çalışmalara iştirak etmek, müzik ya da sanat programları ve birçok diğer etkinliklere katılımı içerebilir. Bununla beraber müfredat dışı etkinlikler; okullardaki kulüpler, yarışmalar, atletizm, turnuvalar, tiyatro ya da drama etkinlikleri, öğrenci konseyleri, okul dergisi gibi yayınları, münazaralar, müzik ya da koro çalışmaları gibi birçok sosyal ve kültürel etkinliği içermekle beraber bunlarla sınırlı kalmayacak kadar geniş bir kapsama da sahiptir [37].

2.2. Müfredat dışı etkinliklerin kişisel gelişim ve başarıya olan katkısı (The contribution of extracurricular activities to personal development and success)

İş dünyası liderleri sosyal-duygusal öğrenmenin akademik beceriler geliştirmek kadar önemli olduğu konusunda hemfikirdir [25]. Müfredat dışı faaliyetler, sosyal ilişkiler kurmanın yanı sıra sadece akademik değil akademik olmayan sosyal-duygusal beceriler de sağlamaktadırlar [30]. Müfredat dışı faaliyetlerin öğrenciler üzerindeki etkileri, üretken ve başarılı yetişkinler olmanın yanı sıra öz saygıyı artırmak, ilişkiler kurmak ve hedefler üzerinde çalışmak için gereken etkilerdir [21]. Müfredat dışı etkinlikler aynı zamanda eğitim ortamlarında bulunan takım çalışması, inisiyatif ve sosyal sorumluluk gibi boşlukları da doldurabilir [19].

Akademik gelişim açısından bakıldığında, ders dışı etkinliklerin öğrencilerin akademik başarılarını artırdığı [10,11,15,20] ve analitik düşünme ve problem çözme becerilerine katkıda bulunduğu [21] görülmüştür. Kişisel gelişim alanında ders dışı etkinliklerin girişimcilik, liderlik becerileri, sorumluluk alma ve sorunlarla başa çıkma becerilerine katkı sağladığı söylenebilir [34].

İşverenler, ek beceriler geliştiren öğrencileri tercih etmektedir çünkü bu etkinlikler özgüveni artırır, iletişim becerilerini geliştirir ve liderlik gibi diğer özellikleri teşvik eder. Çoğu insan ders dışı

etkinliklere katılımın önemini fark etmektedir çünkü bu faaliyetler kişisel becerileri ve özgüveni artırarak sosyal ve kültürel gelişime yardımcı olmakta ve akademik başarıyı desteklemektedir [32].

2.3. Sosyal transkript uygulamaları (Social transcript applications)

Ülkemizde bazı üniversitelerde “sosyal etkinliklerin kayıt edilmesi ve mezun olurken akademik diplomalarına ek olarak ayrı resmi bir belge olarak verilmesin amacıyla NAT kısaltmasıyla Non-Academic Transkript [1], akademik eğitimlerinin yanı sıra sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerde daha etkin olmalarına ve bu faaliyetlere katılımlarını belgeleyerek, kazanımlarını ve özgeçmişlerini zenginleştirmelerine katkı sağlamak [5], sosyal faaliyetlere katılımları sonucu elde edilen kazanımların tanınması ve sistemsel olarak kayıt altına alınması amacıyla [8,41], sosyal olaylara duyarlı, topluma fayda üreten, sorumluluk sahibi ve ayrıca, Sosyal Becerisi (İletişim, ekip çalışması, eleştirel ve analitik düşünme, liderlik), Yerli ve Millî Değer Yargıları, Evrensel ve İnsani Değerleri, Entelektüel Birikimi, Estetik anlayışı gelişmiş bireylerin yetişmesine katkı sağlamak amacıyla [31], Toplumsal Farkındalık ve Liderlik Belgesi (TFLB) adı verilen sistem [16]” uygulamaları yapılmıştır.

Uygulamalardan görüldüğü üzere Sosyal Transkript sistemlerinin ortak amaçları, öğrencilerin sosyal becerilerini, liderlik yeteneklerini ve deneyimlerini göstermelerine olanak tanıyacak şekilde öğrencilik hayatı boyunca öğrencinin ödül mekanizması da kullanılarak motivasyon edinmesi, yapılan müfredat dışı aktivitelerin belgelendirilerek mezuniyet sonrası iş başvurularında avantaj sağlaması amaçlanır.

2.4. Müfredat dışı etkinliklerle ilgili ulusal alanyazında yapılmış çalışmalar (Studies on extracurricular activities in national literature)

Çalışmayla benzerliği olan diğer akademik araştırmaların varlığını tespit edebilmek adına yapılan ulusal alanyazın taramasında 03.09.2024 tarihinde “sosyal transkript”, “müfredat dışı etkinlikler” ve “program dışı etkinlikler” anahtar kelimeleriyle ilişkili çalışmalar DergiPark sisteminde aranmıştır. Arama sonucunda “sosyal transkript” kelimeleriyle ilişkili bir çalışmaya ulaşılamamış, “müfredat dışı etkinlikler” kelimeleriyle ilgili 6 adet ve “program dışı etkinlikler” kelimeleriyle ilgili 8 adet olmak üzere toplamda 12 makale türü (iki makale her iki aramada da ortak listelendiği için) çalışmaya ulaşılmış olup çalışmaların içeriklerinin aşağıdaki şekilde olduğu görülmüştür:

- Bakioğlu ve Yıldız tarafından yapılan çalışmada “Finlandiya’nın PISA başarısına etki eden faktörler bağlamında, Türkiye’nin bu sınavlarda yaşadığı başarısızlığın nasıl açıklanabileceği” araştırılmıştır [6].
- Yüksel tarafından yapılan çalışmada “eğitim faaliyetinin doğasının çok faktörlü bir yapıya sahip olduğu düşüncesinden hareketle, bir eğitim sisteminin performansını değerlendirmeye yönelik bir algoritma” önerilmiştir [40].
- Atmaca ve Çakır tarafından yapılan çalışmada “bir devlet üniversitesindeki son sınıf İngilizce öğretmen adaylarının Türk Millî Eğitim Bakanlığı tarafından oluşturulan genel öğretmen yeterlikleri ve İngilizce öğretmen yeterlikleri kapsamındaki yeterlilik düzeylerini belirlemeyi” amaçlamıştır [3].
- Sönmez ve Pektaş tarafından yapılan çalışmanın amacı “müfredat dışı biyoteknoloji etkinliklerinin, ortaokul öğrencilerinin biyoteknoloji bilgilerine ve bilimin doğası görüşlerine etkisini” incelemektir [29].
- Karaaslan ve Şen tarafından yapılan çalışmada “katılımcı öğretim görevlilerinin öğretmenlikten öğrenme danışmanlığına geçiş sürecinde edindikleri kazanımları” araştırılmıştır [17].
- Bozpolat ve Yıldız tarafından yapılan çalışmada “Türkçe öğretmenliği 2. sınıf öğrencilerinin Eğitimde Program Dışı Etkinlikler (EPDE) dersine yönelik görüşlerin belirlenmesi” amaçlanmaktadır [9].
- Uysal ve Kısa tarafından yapılan çalışmada “ülkemizde ilk Covid-19 vakasının görüldüğü 11 Mart 2020 tarihinden itibaren Burdur ilinde yer alan ilkokulların web sayfalarını program dışı etkinlikler bağlamında incelenmesi” amaçlanmıştır [36].
- Kocayığıt ve İkinci tarafından yapılan çalışmada “ortaöğretim okullarında uygulanmakta olan program dışı etkinliklerin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi” amaçlanmıştır [18].
- Uysal tarafından yapılan çalışmada “öğretmen adaylarının katıldıkları ya da katılmak istedikleri program dışı etkinliklere yönelik görüşlerinin alınması” amaçlanmıştır [35].

- Atmaca tarafından yapılan çalışmada "eğitimde program geliştirme ilkelerinden yola çıkılarak, eğitimde resmi program, uygulamadaki program ve program dışı etkinlikler arasındaki ilişki" tanımlanmıştır [2].
- Uzun ve Bolat tarafından yapılan çalışmada "literatürdeki deneysel çalışmalara özel önem verilerek program dışı etkinliklerin öğrenci gelişimine etkisinin incelendiği 25 çalışmanın sonuçları" derlenmiştir [37].
- Orhan vd. tarafından yapılan çalışmada "öğrencilerin ekstra program etkinliklerinin sağladığı faydalar hakkındaki görüşlerinin neler olduğu" araştırılmıştır [24].

Ulusal alanyazın taramasında incelenen bu çalışmalar, genel olarak müfredat dışı etkinlikler ve bu etkinliklerin doğrudan veya dolaylı faydalarına odaklanmıştır. Ancak, bu süreçleri takip etmek için araştırma kapsamında geliştirilen bir bilgi sistemi konusuna odaklanan çalışma bulunmamaktadır.

3. Bilgi Sisteminin Geliştirilmesi (Developing The Information System)

Yazılım geliştirme süreci, resmi tanımıyla yazılım geliştirme yaşam döngüsü (Software Development Life Cycle – SDLC) olarak adlandırılmaktadır. Bu döngünün içeriğinde planlama, gereksinim belirleme (analiz), sistem tasarımı, kodlama, test, uygulamaya alma, işletim ve bakım şeklinde adımları olan süreçler sırasıyla izlenir [39]. Bu çalışmada SDLC süreçleri kapsamında gereksinimlerin ortaya konulması, sistem tasarımı, kodlama, uygulamaya alma, test ve iyileştirme gibi aşamalar gözetilerek geliştirilen Sosyal Transkript Bilgi Sistemi'nin kullanılabilirlik analizine yönelik çalışmalar yürütülmüştür.

3.1. Planlama ve gereksinimlerin ortaya konulması (Planning and identifying requirements)

Sosyal Transkript Projesi'nin ortaya çıkmasındaki en büyük motivasyon, öğrencilerin müfredat derslerinde öğrenemeyecekleri yetenekleri, farklı aktiviteler aracılığıyla kazanmalarını sağlayacak bir sisteme olan ihtiyaçtır. Bu sistemin temel hedefi, "*Öğrencileri sosyal, kültürel, sanatsal, sportif ve teknolojik alanlardaki faaliyetlere teşvik etmek*" olarak belirlenmiştir. Bu hedef doğrultusunda, öğrencilerin öğrenim süresi boyunca üniversite birimleri veya kamu/özel kurumlar bünyesinde katıldıkları topluma yönelik faaliyetler ve kariyer gelişimlerine katkıda bulunan etkinliklerin tanınması ve kayıt altına alınması amaçlanmıştır. Projenin uygulanması sonucunda ise, "*ön lisans ve lisans öğrenimi süresince, milli ve evrensel değer yargılarına sahip, girişimcilik ve sürdürülebilirlik becerileri yüksek, entelektüel birikimi güçlü mezunlar yetiştirmek*" çıktısı hedeflenmektedir.

Gazi Üniversitesi yönetimi tarafından belirlenen bu hedef, amaç ve nihai çıktılar doğrultusunda;

- Üniversite özelinde bir "Sosyal Transkript Yönergesi" oluşturulması
- Sosyal Etkinlik tanımlarının netleştirilmesi
- Başvuru ve belgelendirme sürecinin kurgulanması
- Öğrenciler arası rekabeti oluşturma ve ders dışı aktivitelerin müfredat dersleri gibi derecelendirilebilmesi için bir puanlama sisteminin belirlenmesi
- Öğrencilerin müfredat dışı etkinliklerini bildirebilecekleri, bunların mevzuata uygunluğunun denetlenebileceği, öğrenim sürecinin sonucunda elde edilen etkinlik puanlarının bir "*Sosyal Transkript Belgesi*"ne dönüştürülebileceği ve kullanıcıların etkileşimlerinin takip edilebileceği bir bilgi sisteminin tasarlanması ve geliştirilmesi
- Projenin, projeye ait mevzuatın ve sürecin nasıl işletileceğinin anlatılması için tanıtma ve yaygınlaştırma faaliyeti yapılması hususunda gereksinimler ortaya konulmuştur.

Geliştirilecek sistem için öncelikle iyi örnek alınabilecek diğer uygulamalar araştırılmış ve daha önce yapılmış olan akademik çalışmalardan derlemeler yapılmıştır. Var olan benzer projelere örnek olarak;

- Abdullah Gül Üniversitesi, Non-Academic Transkript projesi [1]
- Bolu İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Transkript projesi [5]
- Bitlis Eren Üniversitesi, Sosyal Transkript Yönergesi [8]
- Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sosyal Transkript Yönergesi [41]
- Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Sosyal Transkript Yönergesi [31]

- İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Toplumsal Farkındalık ve Liderlik Belgesi Yönergesi [16] incelenmiştir.

Elde edilen bilgiler ışığında; Gazi Üniversitesi tarafından görevlendirilen yönerge hazırlama ekibinin hazırladığı taslak yönerge Üniversite yönetimine sunulmuş olup, Üniversite Senatosunun 05.06.2023 tarih ve 2023/176 sayılı kararıyla “Gazi Üniversitesi Sosyal Transkript Yönergesi” yürürlüğe girmiştir [14].

Yönergenin 5 numaralı kapsam maddesi “Sosyal transkript, öğrencinin akademik faaliyetleri dışındaki faaliyetlerini kapsar, bu sosyal kültürel ve bilimsel faaliyetler:

- Girişimcilik eğitim faaliyetlerinin (firma kurulması, patent başvurusu yapılması, patent alınması, faydalı model)
- Öğrenci toplulukları tarafından yapılan faaliyetleri
- Sosyal sorumluluk faaliyetlerini
- Sürdürülebilirlik faaliyetlerini
- Bilim, kültür, sanat ve spor alanında yapılan etkinlikler ile bu alanlarda ulusal ve uluslararası düzeyde kazanılan ödüller ve dereceleri
- Gönüllülük kapsamında yapılan faaliyetleri
- Teknoparklarda yapılan staj faaliyetlerini
- TÜBİTAK kapsamında ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarında yapılan projeleri kapsamaktadır” şeklinde belirlenmiştir [14].

Yönergenin hazırlandığı bu aşamaya kadar elde edilen bilgilere dayalı olarak sistemin işleyişi ve genel amaçları Ayaz vd. tarafından uluslararası bir konferansta sözlü bildiri olarak sunulmuştur [4].

Sistemin genel mimarisi ve kullanımıyla ilgili gereksinimler temel olarak aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

- Bilgi Sistemi için kullanılacak geliştirme ve uygulama ortamları/araçları açık kaynak kodlu olmalıdır ve lisans alımı gerektirmemelidir.
- Bilgi sistemi için alan adı ayrılmalıdır ve SSL güvenliği alınmalıdır.
- Bilgi sistemi taşınabilir olmalı, gerektiğinde kolayca yatay ve dikey olarak kapasitesi genişletilebilmelidir.
- Bilgi Sistemi web temelli olmalıdır. Kullanıcıların kullandıkları taşınabilir veya sabit tüm bilgisayar ve tarayıcılardan uyumlu bir şekilde kullanılabilmelidir.
- Sistemin kullanıcıları rol temelli yetkilendirme ile işlemlerini yapabilmelidir.
- Bilgiler öğrenci kullanıcılar tarafından sisteme girilmeli, akademik danışmanlar tarafından yönergeye uygunluğu kontrol edilerek onaylanmalı veya reddedilmelidir.
- Sistem üzerindeki tüm kullanıcı etkileşimleri kayıt (log) edilmelidir.
- Üretilen sosyal transkript belgeleri e-devlet üzerinden alınabilmelidir.

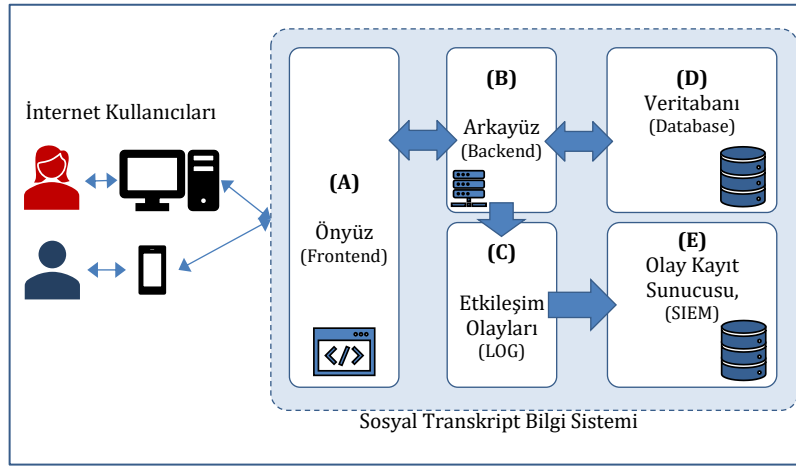
3.2. Sistem tasarımı (System design)

Sosyal Transkript Bilgi Sistemi web erişimi için kullanıcıların <https://sosyaltranskript.gazi.edu.tr> alan adı üzerinden çalıştırabileceği şekilde beş katmanlı modüler bir web uygulama yazılımı olarak tasarlanmıştır.

- A katmanı kullanıcıları karşılayan önyüz (frontend) katmanı
- B katmanı önyüz ile veritabanı arasındaki işleri yerine getiren servislerin olduğu ve kullanıcıların doğrudan erişemediği arkayüz (backend) katmanı,
- C katmanı arkayüz ile merkezi olay kayıt (log) sunucu arasındaki bilgi akışını sağlayan katman,
- D katmanı ise bilgi sisteminde oluşan her türlü verinin kayıt altına alındığı veritabanı (database) katmanı olarak tasarlanmıştır. Veritabanı olarak açık kaynak kodlu PostgreSQL veritabanı yönetim sistemi kullanılmıştır.
- E katmanı üniversitenin tüm bilgi sistemlerinin log olaylarının kaydedildiği merkezi log sunucusudur.

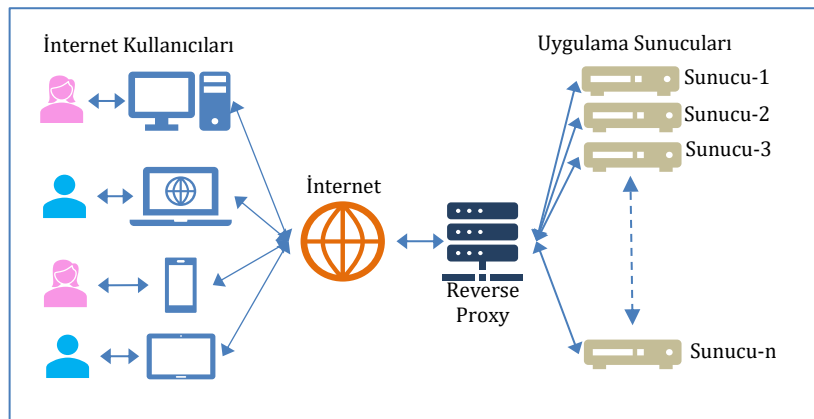
Katmanların etkileşimleri ve sistemin tasarımının araştırmacı tarafından oluşturulan şematik gösterimi Şekil 1'de verilmiştir.

Şekil 1. Tasarlanan bilgi sistemi katmanları (Designed information system layers)

Uygulama sunucusu önyüz ve arkayüz bileşenleri (API-Application Programming Interface) için Gazi Üniversitesi Bilgi İşlem Daire Başkanlığı sanallaştırma platformu kaynaklarından ayrılan 16 çekirdek sanal CPU (vCPU) ve 32 GB RAM kapasitesine sahip Linux işletim sistemli sunucu kurulması, veritabanı sunucusu ise aynı sanallaştırma ortamında ayrılan 16 çekirdek vCPU ve 32 GB RAM ile çalışan Linux işletim sistemi kurulu sanal sunucuda çalışacak şekilde kaynak ayrılması planlanmıştır. Gereksinimlerde belirlendiği üzere sistem hiçbir lisans gereksinimi olmayacak, taşınabilir ve ölçeklenebilir şekilde tasarlanmış olup Ubuntu Linux işletim sistemi üzerine kurulu Docker sanallaştırma platformunda çalışacak şekilde tasarım yapılmıştır.

Docker sanallaştırma platformu üzerinde çalıştırılan sistemin derlenmiş kopyalarını içeren imajlar belirli portlar üzerinden çalışmaları için ön bağlantısında Nginx Reverse Proxy sistemi kurularak gerektiğinde taşıma ve ölçeklendirme gereksinimleri karşılanacak şekilde planlama yapılmıştır. Reverse Proxy sistemleri kurgulandıkları konfigürasyona bağlı olarak ön ve arka yüzleri arasında köprü görevi görerek arka yüze bağlı bir ya da birden fazla uygulama sunucusunu ön yüz aracılığıyla bağlanmaya çalışan kullanıcılara tek bir sunucu gibi hizmet sunabilmektedir. Tasarımda kullanıcı tercih edilen reverse proxy'nin çalışma prensibi şematik gösterimi araştırmacı tarafından oluşturularak Şekil 2'de verilmiştir.

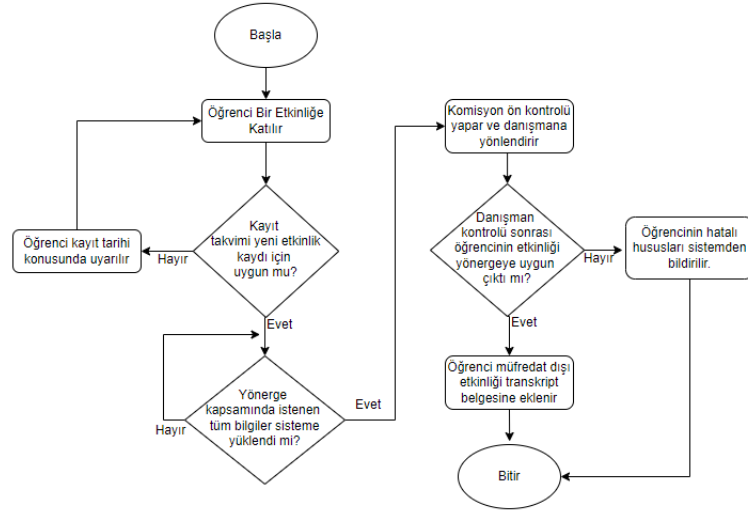

Şekil 2. Kurulan Nginx Reverse Proxy şematik gösterimi (Schematic illustration of Nginx Reverse Proxy)

3.3. Kodlama (Coding)

Bilgi sisteminin önyüzü (frontend) HTML5 standartlarında uygun olarak Typescript (Angular) ile kodlanmıştır. Kullanıcı arayüzleri için masaüstü, tablet ve akıllı telefonların ekran boyları ile uyumlu olan Responsive tasarıma sahip Material Pro isimli hazır HTML5 Template paketi kullanımı tercih edilmiştir. Arkayüz kısmı için ise .Net Core 6 Framework alt yapısı tercih edilerek kodlamalar

gerçekleştirilmiştir. Sistemin kodlama süreci öncesinde her bir sürece dair varlık-ilişki diyagramları (ER-Entity relationship diagrams) çizilerek iş akışları oluşmuştur. Öğrenci tarafından onaya teklif edilecek olan bir “Sosyal Etkinlik” kayıt işleminin bilgi sisteminde kurgulanan iş akışı Şekil 3’te sunulmuştur.

Şekil 3. Sosyal etkinlik kayıt işlemi iş akışı (Social activity registration process workflow)

3.4. Devreye alma (Application)

Geliştirilen uygulama ön test aşamalarıyla gözden geçirildikten sonra alan adı adresi (URL) olarak belirlenen <https://sosyaltranskript.gazi.edu.tr> adresi üzerinden kullanıma açılmıştır. Uygulamaya alma işleminden sonra sistemin tanıtımı amacıyla öğrenci ve akademik danışmanlara yönelik kullanıcı eğitimleri verilmiştir. Gazi Üniversitesi Sosyal Transkript Bilgi Sistemi resmi kullanımı 6 Ekim 2024 tarihinde yapılan duyuru ile 2023-2024 Güz yarıyılı itibarıyla başlatılmıştır. Bu tarih ile araştırma için verilerin derleme tarihi olan 29 Temmuz 2024 tarihi arasında 326 öğrenci toplam 935 faaliyet bildirmiş olduğu bu faaliyetlerden 793 adetinin akademik danışmanlarca yapılan inceleme sonucu uygun bulunarak onaylanmış olduğu, 142 adetinin ise yönergeye uygun olmadığı için reddedildiği verileri geliştirilen bilgi sisteminden derlenmiştir.

4. Bulgular (Findings)

Araştırma kapsamında 71 öğrenci, 25 akademik danışman olmak üzere 96 katılımcıdan toplanan ölçek verileri ve 10 öğrenci ile gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen veriler karşılaştırmalı olarak analiz edilmiş olup, ulaşılan bulgular aşağıda paylaşılmıştır.

4.1. Öğrenci katılımcıların bulguları (Findings of student participants)

Araştırmaya katılım sağlayan öğrencilerin beşli likert tipi sorulara vermiş oldukları cevapların frekans ve yüzdelikleri Tablo 5’te verilmiştir.

Ölçeğin likert tipi çoktan seçmeli sorularına verilen öğrenci cevaplarına göre;

- “Üniversitemde okuyor olmaktan memnunum” sorusuna cevap veren öğrencilerin 36’sı katılıyorum, 28’i ise kesinlikle katılıyorum diyerek toplamda 64 kişi %90,1 oranında memnuniyet belirtmiştir.
- “Üniversitenin sunduğu sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif hizmetler yeterlidir” sorusuna cevap veren öğrencilerin 9’u kesinlikle katılmıyorum, 24’ü katılmıyorum ve 19’u kararsızım diyerek toplamda 52 kişi %73,3 oranında memnuniyetsizlik belirtmiştir. Bu durumda üniversitede okumaktan memnun olan öğrencilerin büyük bir kısmı sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetleri yeterli bulmadığı yönünde fikir beyan etmişlerdir.

- “Üniversite tarafından ücretsiz olarak sağlanan sosyal aktivitelerin sınırlı sayıda olması Sosyal Transkript uygulamasına aktif katılımı sınırlandırmaktadır” sorusuna cevap veren öğrencilerin 36’sı katılıyorum, 15’i ise kesinlikle katılıyorum cevabı vererek toplamda 51 kişi %71,8 oranında 2.soru cevapları ile örtüşecek şekilde müfredat dışı faaliyetlerin artırılması yönünde fikir beyan etmişlerdir.
- “Sosyal Transkript belgesine sahip olmamın iş hayatına atılmamı kolaylaştıracağını düşünüyorum” sorusuna cevap veren öğrencilerin 36’sı katılıyorum, 17’si ise kesinlikle katılıyorum cevabı vererek toplamda 53 kişi %74,6 oranında öğrenci, uygulanan sistemi mezuniyet sonrası iş hayatlarını kolaylaştıracağını beyan etmiştir.

Tablo 5. Öğrenci cevaplarının frekans ve yüzdeleri (Frequency and percentages of student responses)

Soru No (*)	Kesinlikle Katılmıyorum (1 puan)	Katılmıyorum (2 puan)	Kararsızım (3 puan)	Katılıyorum (4 puan)	Kesinlikle Katılıyorum (5 puan)
s1	3 (%4,2)	2 (%2,8)	2 (%2,8)	36 (%50,7)	28 (%39,4)
s2	9 (%12,7)	24 (%33,8)	19 (%26,8)	15 (%21,1)	4 (%5,6)
s3**	2 (%2,8)	9 (%12,7)	9 (%12,7)	36 (%50,7)	15 (%21,1)
s4	5 (%7,0)	-	13 (%18,3)	36 (%50,7)	17 (%23,9)
s5	3 (%4,2)	1 (%1,4)	3 (%4,2)	28 (%39,4)	36 (%50,7)
s6	5 (%7,0)	8 (%11,3)	9 (%12,7)	29 (%40,8)	20 (%28,2)
s7**	10 (%14,1)	36 (%50,7)	12 (%16,9)	9 (%12,7)	4 (%5,6)
s8	6 (%8,5)	12 (%16,9)	12 (%16,9)	38 (%53,5)	3 (%4,2)
s9	6 (%8,5)	4 (%5,6)	11 (%15,5)	40 (%56,3)	10 (%14,1)
s10**	4 (%5,6)	17 (%23,9)	25 (%35,2)	19 (%26,8)	6 (%8,5)
s11	5 (%7,0)	9 (%12,7)	25 (%35,2)	28 (%39,4)	4 (%5,6)

(*) Tabloda kullanılan kısaltmaların soru metinleri daha önce Tablo 3’te sunulmuştur.

(**) İşaretli maddeler negatif madde köküne sahiptir.

- “Sektör temsilcilerinin Sosyal Transkript uygulamasını işe girişte dikkate alması beni Sosyal Transkript Bilgi Sistemi’ni kullanmaya teşvik eder” sorusuna cevap veren öğrencilerin 28’i katılıyorum, 36’sı ise kesinlikle katılıyorum cevabı vererek toplamda 64 kişi %90,1 oranında kurgulanan sistemin kullanımı için teşvik motivasyonu içerdiğini belirtmiştir.
- “Sosyal Transkript Bilgi Sistemi’ne dilediğim zamanda dilediğim yerden erişebilmekteyim” sorusuna cevap veren öğrencilerin 29’u katılıyorum, 20’si ise kesinlikle katılıyorum cevabı vererek toplamda 49 öğrenci %69 oranında erişimin kolay olduğunu belirtmiştir. Bu durumda kalan %31 oranında öğrencinin neden erişim sorunu yaşadıkları üzerinde inceleme yapılarak erişim problemlerinin tespiti ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi gereklidir.
- “Sosyal Transkript Bilgi Sistemi’nin kullanımı kolay değildir” sorusuna cevap veren öğrencilerin 10’u kesinlikle katılmıyorum, 36’sı katılmıyorum, 12’si ise kararsızım cevabı vererek toplamda 58 kişi %81,7 oranında sistemi kolayca kullanabildiği yönünde fikir beyan etmiştir.
- “Sosyal Transkript Bilgi Sistemi’nin arayüzü kullanıcı dostudur” sorusuna cevap veren öğrencilerin 38’i katılıyorum, 3’ü ise kesinlikle katılıyorum cevabı vererek toplamda 41 öğrenci %57,7 oranında öğrenci arayüzü kullanışlı bulmakla beraber %42,3’lük dilime gelen öğrenciler katılmıyorum ve kararsızım cevapları vermiş olduğu için arayüzün kullanıcı dostu hale getirilmesi yönünde fikir beyan etmişlerdir.
- “Sosyal Transkript Bilgi Sistemi ile ilgili düzenlenen yardım dokümanları ve yönergeler yeterince açıklayıcıdır” sorusuna cevap veren öğrencilerin 40’i katılıyorum, 10’u ise kesinlikle katılıyorum cevabı vererek toplamda 50 kişi %70,4 oranında açıklayıcı ve yardımcı belgelerin, yönergelerin yeterli olduğunu ifade etmişlerdir.
- “Sosyal Transkript Bilgi Sisteminde puanlama tablosuna dahil edilen aktivitelerin çeşitliliği yeterli değildir” olumsuz sorusuna cevap veren öğrencilerin 4’ü kesinlikle katılmıyorum, 17’si katılıyorum, 25’si ise kararsızım diyerek toplamda 46 kişi %64,7 oranında tersi cevap vermiş

olup, tabloya dahil edilen aktivite çeşitliliğinin yeterli olduğunu beyan etmiştir. Ancak öğrencilerin 1/3 kısmından biraz fazla olan bir grup ise yeterli bulmadığı için yönergede belirtilen aktivitelerin zenginleştirilmesi yönünde fikir beyan etmişlerdir.

- “Sosyal Transkript Bilgi Sisteminde aktiviteler için belirlenmiş olan puanların dağılımı adildir” sorusuna cevap veren öğrencilerin 5’i kesinlikle katılmıyorum, 9’u katılıyorum, 25’i ise kararsızım cevabı vererek toplamda 39 kişi %54,9 oranında puanlama tablosunun doğru yapılandırılmadığı yönünde fikir beyan etmiştir. Bu durumda öğrencilerin yarısının beyanına göre puanlama tablosunun yeniden ele alınması gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Öğrenci değerlendirmeleri, üniversiteye yönelik genel memnuniyetin yüksek olduğunu, ancak sosyal, kültürel ve sportif olanakların yetersizliğinin bu memnuniyeti gölgelediğini göstermektedir. Sosyal Transkript uygulaması, iş hayatına hazırlık açısından değerli görülmekte ve kullanım motivasyonu yüksek olmasına rağmen, yazılımsal düzeyde arayüz tasarımı ve erişim sorunları sistemin etkinliğini sınırlamaktadır. Ayrıca, puanlama tablosunun adaletine yönelik algılar, değerlendirme süreçlerinin yeniden ele alınması gerektiğine işaret etmektedir. Bu bulgular, üniversitenin sosyal olanakları artırarak ve sistem işleyişine dair eksiklikleri gidererek öğrenci deneyimini iyileştirmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Tablo 5’te listelenen bulguların dışında öğrencilerin açık uçlu sorulara verdikleri cevapları için içerik analizi yapılmış olup bulgular Tablo 6’da sunulmuştur (katılımcılar Ö1, Ö2 ... ÖN şeklinde kodlanmıştır).

Tablo 6. Öğrenci katılımcıların açık uçlu sorulara cevaplarının kod-kategori bulguları tablosu (Table of code-category findings of student participants’ answers to open-ended questions)

Soru No	Soru Metni	Kod-Kategori	Cevaplayan Öğrenci (Kodları)
S1	Üniversitemizin sunduğu sosyal, kültürel ve sportif faaliyetleri hakkında ne düşünüyorsunuz?	Yetersiz Organizasyon	Ö1, Ö5
		Yeterli Organizasyon	Ö2, Ö6, Ö12, Ö13, Ö17
		Duyuruların Yetersizliği/ Yetersiz Farkındalık	Ö3, Ö10, Ö14, Ö16
		Teşviklerin Eşit/Yeterli Olmaması	Ö3, Ö10
		Etkinliklerin Ulaşılabilirliğinin Arttırılması	Ö4, Ö5
S2	Öğrenim hayatınız boyunca Sosyal Transkript Bilgi Sisteminde konu olan faaliyetlerin kaç tanesine katılmayı planlıyorsunuz? Öğrenim hayatınız boyunca en çok gerçekleştirmek istediğiniz 3 faaliyet türünü belirtiniz.	Kurum Dışı Sosyal Etkinlikler	Ö1
		Bilimsel Çalışmalar	Ö1, Ö7, Ö14, Ö16
		Topluluk Faaliyetleri	Ö2, Ö3
S3	Varsa, Sosyal Transkript Bilgi Sistemi’ni kullanırken karşılaştığımız problem durumları nelerdir?	Tarayıcı Problemleri	Ö1, Ö4
		Arayüzün Kullanıcı Dostu Olmaması	Ö3, Ö15, Ö16
		Dosya Yükleme Hataları	Ö6, Ö9, Ö10, Ö13, Ö16
		Yeniden Başvuru Sürecinde Sistem Kısıtları	Ö4
		Faaliyet Tanımlamalarının Genişletilmesi	Ö3, Ö6, Ö17
		Yönergelerin Yetersizliği/Bulunmaması [Aslında yönerge var]	Ö3, Ö5, Ö9
S4	Sosyal Transkript uygulamasında geliştirilmesi gerektiğini düşündüğünüz özellikler nelerdir?	Puanlama Sisteminin Revize Edilmesi	Ö1, Ö5, Ö7
		Geçmişe Dönük Faaliyet Ekleme	Ö2, Ö4
		Veri Giriş Takviminin Revizyonu	Ö2, Ö4
		Kanıt Dosyalarının Sunulması	Ö2, Ö4, Ö5, Ö7
		Sosyal Transkript Sisteminin Öğrenci	Ö3, Ö10
		Otomasyon Sisteminde Entegrasyonu	
		Faaliyet Bazında Tavan Puanların Arttırılması	Ö4
		STS’de Derece Yapan Öğrencilerin	Ö7
		Ödüllendirilmesi	
Transkript Çıktısının Tasarımı Değişmeli	Ö7, Ö14		

Yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen bulgular görüş ölçeğinden elde edilen bulgularla örtüşmektedir. Her iki veri kaynağında da öğrenciler, üniversitenin sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerinin yetersiz olduğunu ve bu alandaki hizmetlerin artırılması gerektiğini ifade etmektedirler. Ayrıca, Sosyal Transkript sisteminin iş hayatına katkı sağlayacağına dair öğrencilerde güçlü bir inanç bulunmakta, her iki kaynaktan da öğrenciler bu sistemin faydalı olduğunu ve kariyerlerine yardımcı olacağına inandıklarını belirtmektedirler. Teknik ve yazılımsal sorunlar konusunda ise, erişim ve arayüzdeki eksikliklerden şikâyet eden öğrenciler, sistemin daha kullanıcı dostu ve erişilebilir hale getirilmesini istemektedirler. Bunun yanı sıra, Sosyal Transkript Sisteminde yer alan puanlama

sisteminin adaletine dair eleştiriler de her iki veri kaynağında yer almakta ve sistemin yeniden yapılandırılması gerektiği vurgulanmaktadır. Genel olarak, öğrenciler Sosyal Transkript sisteminden memnuniyet duysalar da, bazı alanlarda iyileştirme talepleri benzer şekilde ortaya çıkmaktadır.

4.2. Akademik danışman katılımcıların bulguları (Findings of academic advisor participants)

Araştırma kapsamında toplamda 25 akademik danışman katılım sağlamıştır. Bu katılımdan elde edilen bulgular aşağıda sunulmaktadır. Araştırmaya katılım sağlayan akademik danışmanların likert tipi çoktan seçmeli sorulara vermiş oldukları cevaplara ait frekans ve yüzdelik değerler Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Akademik danışman cevaplarının frekans ve yüzdelikleri (Frequency and percentages of academic advisor responses)

Soru No (*)	Kesinlikle Katılmıyorum (1 puan)	Katılmıyorum (2 puan)	Kararsızım (3 puan)	Katılıyorum (4 puan)	Kesinlikle Katılıyorum (5 puan)
s1	-	2 (%8,7)	9 (%39,1)	8 (%34,8)	4 (%17,4)
s2**	-	3 (%13,0)	9 (%39,1)	8 (%34,8)	3 (%13,0)
s3	-	3 (%13,0)	2 (%8,7)	12 (%52,2)	6 (%26,1)
s4	-	1 (%4,3)	6 (%26,1)	4 (%17,4)	12 (%52,2)
s5	-	1 (%4,3)	2 (%8,7)	7 (%30,4)	13 (%56,5)
s6**	5 (%21,7)	13 (%56,5)	2 (%8,7)	3 (%13,0)	-
s7	-	2 (%8,7)	3 (%13,0)	9 (%39,1)	9 (%39,1)
s8	2 (%8,7)	1 (%4,3)	3 (%13,0)	11 (%47,8)	6 (%26,1)
s9**	4 (%17,4)	6 (%26,1)	10 (%43,5)	2 (%8,7)	1 (%4,3)
s10	1 (%4,3)	-	5 (%21,7)	14 (%60,9)	3 (%13,0)

(*) Tabloda kullanılan kısaltmaların soru metinleri daha önce Tablo 4’te sunulmuştur.

(**) İşaretli maddelerden negatif madde köküne sahiptir.

Ölçeğin likert tipi sorularına akademik danışmanların vermiş olduğu cevaplara göre;

- “Üniversitenin sunduğu sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif hizmetler yeterlidir” sorusuna cevap veren akademik danışmanların 8’i katılıyorum, 4’ü kesinlikle katılıyorum diyerek toplamda 12 kişi %52,2 oranında memnuniyet belirtmiştir. Ancak bu durumda akademik danışmanların neredeyse diğer yarısı sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetleri yeterli bulmadığı yönünde fikir beyan etmişlerdir.
- “Üniversite tarafından ücretsiz olarak sağlanan sosyal aktivitelerin sınırlı sayıda olması Sosyal Transkript uygulamasına aktif katılımı sınırlandırmaktadır” sorusuna cevap veren akademik danışmanların 8’i katılıyorum, 3’ü ise kesinlikle katılıyorum cevabı vererek toplamda 11 kişi %47,8 oranında katılımı sınırlandırdığını düşünmekle birlikte %52,2 oranındaki diğer grup müfredat dışı faaliyetlerin sınırlı olmasının uygulamaya katılımı sınırlandırmadığı yönünde fikir beyan etmişlerdir.
- “Sosyal Transkript belgesine sahip olmanın öğrencilerin iş hayatına atılmasını kolaylaştıracağını düşünüyorum” sorusuna cevap veren akademik danışmanların 12’si katılıyorum, 6’sı ise kesinlikle katılıyorum cevabı vererek toplamda 18 kişi %78,3 oranında akademisyen alınacak belgenin mezuniyet sonrası öğrencilerin iş hayatlarını kolaylaştıracağı yönünde fikir beyan etmiştir.
- “Sektör temsilcilerinin Sosyal Transkript uygulamasını işe girişte dikkate alması Sosyal Transkript Bilgi Sistemi’ni kullanmaya teşvik eder” sorusuna cevap veren akademik danışmanların 4’ü katılıyorum, 12’si ise kesinlikle katılıyorum cevabı vererek toplamda 16 kişi %70,6 oranında kurgulanan sistemin kullanımı için teşvik motivasyonu içerdiğini belirtmiştir.

- “Sosyal Transkript Bilgi Sistemi’ne dilediğim zamanda dilediğim yerden erişebilmekteyim” sorusuna cevap veren akademik danışmanların 7’si katılıyorum, 13’ü ise kesinlikle katılıyorum cevabı vererek toplamda 20 akademik danışmanların %87,1 oranında erişimin kolay olduğunu belirtmiştir.
- “Sosyal Transkript Bilgi Sistemi’nin kullanımı kolay değildir” olumsuz sorusuna cevap veren akademik danışmanların 5’i kesinlikle katılmıyorum, 13’ü katılmıyorum, 2’si ise kararsızım cevabı vererek toplamda %86,9 oranında sistemi kolayca kullanabildiği yönünde fikir beyan etmiştir.
- “Sosyal Transkript Bilgi Sistemi’nin arayüzü kullanıcı dostudur” sorusuna cevap veren akademik danışmanların 9’u katılıyorum, 9’u ise kesinlikle katılıyorum cevabı vererek toplamda 18 akademik danışmanların %78,2 oranında arayüzü kullanışlı bulmaktadır.
- “Sosyal Transkript Bilgi Sistemi ile ilgili düzenlenen yardım dokümanları ve yönergeler yeterince açıklayıcıdır” sorusuna cevap veren akademik danışmanların 11’i katılıyorum, 6’sı ise kesinlikle katılıyorum cevabı vererek toplamda 17 kişi %73,9 oranında açıklayıcı ve yardımcı belgelerin, yönergelerin yeterli olduğunu ifade etmişlerdir.
- “Sosyal Transkript Bilgi Sisteminde puanlama tablosuna dahil edilen aktivitelerin çeşitliliği yeterli değildir” olumsuz sorusuna cevap veren akademik danışmanların 4’ü kesinlikle katılmıyorum, 6’sı katılıyorum, 10’u ise kararsızım diyerek toplamda 20 kişi %87 oranında tersi cevap vermiş olup, tabloya dahil edilen aktivite çeşitliliğinin yeterli olduğunu beyan etmiştir.
- “Sosyal Transkript Bilgi Sisteminde aktiviteler için belirlenmiş olan puanların dağılımı adildir” sorusuna cevap veren akademik danışmanların 14’ü katılıyorum, 3’ü ise kesinlikle katılıyorum cevabı vererek toplamda 17 kişi %73,9 oranında puanlama tablosunun doğru yapılandırılmış olduğu yönünde fikir beyan etmiştir. Bu durumda elde edilen sonuçlara göre puanlama tablosu öğrencilere göre adil değilken akademik danışmanlara göre adil bulunmuştur.

Öğrenci ve akademik danışman görüşleri, Sosyal Transkript sisteminin faydalarını desteklemekle birlikte iyileştirilmesi gereken alanlara işaret etmektedir. Öğrenciler üniversiteden genel olarak memnun olsalar da sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlerin yetersizliğini vurgulamış, Sosyal Transkript Sisteminde yer alan puanlama sisteminin adil olmadığını belirtmiş ve arayüz tasarımının geliştirilmesi gerektiğine dikkat çekmiştir. Akademik danışmanlar ise sistemin erişim, kullanım kolaylığı ve faaliyet çeşitliliği açısından daha olumlu görüşler bildirirken, sosyal aktivitelerin artırılmasının uygulamaya katılımı teşvik edebileceğini ifade etmişlerdir. Her iki grup da Sosyal Transkript belgesinin mezuniyet sonrası iş hayatına olumlu katkılar sağlayacağını ifade etmişlerdir.

5. Sonuç ve Öneriler (Conclusion And Recommendations)

5.1. Sonuç (Conclusion)

Sosyal Transkript Bilgi Sistemi ve üniversitenin sunduğu sosyal, kültürel, sanatsal, sportif faaliyetler ile ilgili öğrenci geri bildirimlerinden şu önemli çıkarımlar yapılabilir:

Müfredat dışı etkinlikler, bireylerin kişisel gelişiminde girişimcilik, liderlik, sorumluluk alma ve sorunlarla başa çıkma becerilerinin gelişimine önemli katkılar sağlamaktadır. Bu etkinliklerin, bireylerin zaman yönetimi becerileri üzerinde de olumlu etkiler yarattığı belirtilmiştir. Ayrıca, kendini tanıma ve bireysel yeteneklerin keşfedilmesine olanak tanıdığı gibi, mesleki bilgi birikiminin artmasına da destek sunduğu ifade edilmektedir. Sosyal gelişim bağlamında, ders dışı etkinliklerin iletişim ve sosyalleşme becerilerini güçlendirdiği görülmektedir. Bu etkinlikler, bireylerin sosyal çevreleriyle daha etkin ve verimli bir iletişim kurmalarına olanak tanımaktadır. Duygusal gelişim açısından ise, ders dışı etkinliklerin eğlenme, mutluluk, iyi hissetme ve motivasyon artışı gibi olumlu duygusal nitelikleri desteklediği vurgulanmaktadır. Bu bağlamda, ders dışı etkinlikler bireyin çok yönlü gelişimine katkı sağlayan önemli bir araç olarak değerlendirilebilir [34]. Araştırma sonucunda hem öğrenciler hem de akademik danışmanlar müfredat dışındaki etkinliklerin olumlu yönlerine vurgu yapmışlardır. Her iki grup da müfredat dışındaki uygulamalara katılım sonucunda elde edilen kazanımların öğrencinin mezuniyet sonrası iş hayatına atılma sürecini kolaylaştıracağını düşünmektedir.

Program dışı etkinliklere (PDE) katılımın; akademik başarı, benlik saygısı, sosyal beceriler, yaşam

kalitesi ve ruh sağlığı gibi birçok alanda olumlu etkiler yarattığı tespit edilmiştir. Ancak aşırı zaman ayrılması durumunda akademik başarı üzerinde olumsuz etkiler görülebilmektedir. PDE'lerin öğrenci özelliklerine uygun şekilde planlanması, bu etkinliklerden maksimum fayda sağlanması için kritik önemdedir. Literatürde, sosyoekonomik durumun PDE'ye katılımı etkilediği ve fırsat eşitsizliğine yol açtığı belirtilmiştir. Özellikle ABD'deki okullarda PDE'lerin eğitim kültürünün bir parçası olarak ele alındığı ve etkin bir şekilde uygulandığı gözlemlenmiştir [37]. Araştırma kapsamında Gazi Üniversitesi öğrencilerinin etkin bir şekilde katılım müfredat dışı etkinliklere daha fazla katılmak istedikleri ancak kısıtlamalar olduğunu ifade etmiştir. Belirtilen bu araştırmada sosyoekonomik koşullara bağlı kalınmak şartıyla etkinliklerin çeşitleri açısından farklar olduğu belirtilmiştir. Benzer şekilde başkent Ankara'da farklı yerlerde yerleşkeleri olan Gazi Üniversitesi akademik birimlerinde de eşit olmayan sosyal etkinliklerin düzenlenmesi durumu meydana gelmiş görünmektedir.

Genel Memnuniyet: Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu (%90,1) üniversitelerinde okumaktan memnun olduklarını belirtmiştir. Ancak, bu memnuniyet sosyal faaliyetlerin eksikliklerine rağmen oluşmuş gibi görünmektedir.

Sosyal ve Kültürel Hizmetlerin Yetersizliği: Üniversitenin sunduğu sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif hizmetlerin yeterliliği konusunda öğrencilerin %73,3'ü memnuniyetsizlik belirtmiştir. Bu, üniversitenin sosyal faaliyetlerini artırması gerektiği konusunda önemli bir göstergedir.

Sosyal Aktivitelere Katılımın Kısıtlanması: Ücretsiz sosyal aktivitelerin sınırlı olması nedeniyle öğrenciler Sosyal Transkript uygulamasına aktif olarak katılmadıklarını belirtmiştir (%71,8). Sosyal faaliyetlerin artırılması, öğrencilerin bu sisteme katılımını da artırabilir.

İş Hayatına Etkisi: Sosyal Transkript belgesinin iş hayatına atılmayı kolaylaştıracağına inanan öğrencilerin oranı %74,6'dır. Bu, sistemin öğrencilerin kariyerleri için değerli gördüğünü göstermektedir.

Sektör Temsilcileri ve Teşvik: Sektör temsilcilerinin Sosyal Transkript'i işe alım süreçlerinde dikkate almasının öğrencileri bu sistemi kullanmaya teşvik edeceği belirtilmiştir (%90,1). Bu, sektörel farkındalık ve iş birliklerinin önemini vurgular, bu elde edilen sonuç üniversitemiz açısından önemlidir ve devamlılığı için itina gösterilmesi gereklidir.

Erişim ve Kullanılabilirlik: Öğrencilerin %69'u Sosyal Transkript Bilgi Sistemi'ne diledikleri zaman erişebildiklerini belirtirken, %31'lik bir kesim erişim problemleri yaşamaktadır. Bu sorunların çözümü için erişim kolaylığı artırılmalıdır.

Kullanım Kolaylığı ve Arayüz: Öğrencilerin %81,7'si sistemi kullanmanın kolay olduğunu belirtirken, %57,7'si arayüzün kullanıcı dostu olduğunu ifade etmiştir. Ancak, %42,3 oranında öğrencinin arayüz konusunda olumsuz görüş bildirmesi, arayüzün geliştirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Yardım Belgeleri ve Yönergeler: Öğrencilerin %70,4'ü yardım belgelerinin yeterli olduğunu düşünmektedir. Bu, bilgilendirme dokümanlarının öğrencilere yardımcı olduğunu gösterir.

Aktivite Çeşitliliği ve Puanlama Sistemi: Aktivitelerin çeşitliliği konusunda öğrencilerin %64,7'si mevcut durumu yeterli bulurken, %35,3'lük bir kesim aktivitelerin zenginleştirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Puanlama sisteminin adil olmadığını düşünenlerin oranı %54,9'dur. Bu, puanlama sisteminin gözden geçirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Genel olarak, öğrenciler Sosyal Transkript Sistemi'nin iş hayatına katkısına dair olumlu düşüncelere sahip olsalar da, özellikle sosyal aktivitelerin artırılması, arayüzün kullanıcı dostu hale getirilmesi ve puanlama sisteminin adilliği gibi konularda iyileştirmeler beklemektedirler.

Açık uçlu sorulara verilen cevaplarda öğrenci görüşleri incelendiğinde sosyal etkinliklerin düzenlenmesi, duyurulması ve katılımın artırılması konusunda çeşitli noktalarını ele aldığı görülmüştür. Bu görüşlerden bazı temalar ve öne çıkan noktalar şu şekildedir:

Üniversitenin Sosyal Faaliyetlerde Yetersizliği: Öğrenciler, üniversitenin etkinlik düzenlemekte yetersiz kaldığını ve diğer okullarla karşılaştırıldığında eksik olduklarını düşünüyorlar (Ö1, Ö5, Ö13). Bazı öğrenciler özellikle kendi bölümleriyle ilgili yeterli proje ve etkinlik görmediklerini ifade ediyorlar (Ö5).

Etkinliklerin Duyurulması ve Katılım Sorunları: Etkinliklerin daha geniş kitlelere duyurulması gerektiği, afişleme ve duyuru yöntemlerinin yetersiz olduğu ve bu sebeple birçok etkinliğin farkına varılmadığı belirtiliyor (Ö3, Ö6, Ö10). Katılımın düşük olmasının bir nedeni olarak da etkinliklerin yeterince tanıtılmaması gösteriliyor (Ö17).

Kampüsler Arasında Eşitsizlik: Merkez kampüste yapılan etkinliklerin diğer fakültelere göre daha fazla olduğu, özellikle sağlık fakültesi gibi dış kampüslerde bu faaliyetlerin sınırlı olduğu ifade ediliyor (Ö4, Ö5).

Sosyal Transkript Sistemi Üzerine Görüşler: Sosyal transkriptin arayüzü ve kullanım zorlukları üzerine öğrencilerin şikayetleri var (Ö3, Ö4, Ö15). Özellikle dosya yüklemeye sorunlar yaşandığı ve arayüzün daha kullanıcı dostu hale getirilmesi gerektiği belirtiliyor. Bunun yanında, etkinliklerin nasıl kategorize edileceği konusunda da bazı eksiklikler olduğu vurgulanıyor (Ö6, Ö17).

Belgelemeyle İlgili Zorluklar: Birçok öğrenci, katıldıkları etkinlikleri belgelendirme konusunda sıkıntılar yaşadıklarını dile getiriyorlar. Özellikle resmi belgelerin her zaman sunulmaması, bazı etkinliklerin yeterince belgelenememesi sorun yaratıyor (Ö2, Ö4, Ö5, Ö7). Bu da sosyal transkriptte yer alacak faaliyetlerin sınırlı kalmasına neden oluyor.

Puanlama Sistemiyle İlgili Şikayetler: Sosyal transkriptte yer alan puanlama sisteminin adil olmadığı, bazı etkinliklerin ya da görevlerin düşük puanlandırıldığı belirtiliyor. Özellikle bilimsel içeriklerin daha fazla puan alması gerektiği ifade ediliyor (Ö1, Ö7, Ö5).

Bu noktalar, üniversitelerin sosyal faaliyetler ve öğrenci toplulukları ile ilgili süreçlerini gözden geçirmesi gerektiğini ve öğrencilerin katılımını artıracak şekilde düzenlemeler yapmasının önemini vurguluyor. Özellikle etkinliklerin duyurulma yöntemlerinin geliştirilmesi, farklı kampüslerde de eşit şekilde etkinlik düzenlenmesi ve sosyal transkript sisteminin daha kullanıcı dostu hale getirilmesi gibi öneriler öne çıkıyor.

Diğer taraftan akademik danışmanların araştırmaya verdiği cevaplara dayalı olarak Sosyal Transkript Sistemi'ne yönelik genel memnuniyetini ve görüşlerini analiz edildiğinde bazı önemli çıkarımlar şu şekildedir:

Sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif hizmetler: Akademik danışmanların %52,2'si üniversitenin sunduğu hizmetlerin yeterli olduğunu düşünürken, neredeyse diğer yarısı bu hizmetlerin yetersiz olduğunu belirtmiştir. Bu, üniversitenin bu alanda hizmetlerini geliştirmesi gerektiğine işaret ediyor.

Sosyal aktiviteler ve katılım: Akademik danışmanların %47,8'i sosyal aktivitelerin sınırlı olmasının Sosyal Transkript'e aktif katılımı sınırladığını belirtmiştir. Bu durum, sosyal aktivitelerin artırılması gerektiğini vurguluyor.

Sosyal Transkript'in iş hayatına katkısı: Akademik danışmanların büyük bir çoğunluğu (%78,3), Sosyal Transkript belgesinin öğrencilerin iş hayatına atılmalarını kolaylaştıracağını düşünüyor. Bu, sistemin öğrencilerin kariyer gelişimine yönelik olumlu bir katkı sağladığı algısını gösteriyor.

Sektör temsilcilerinin dikkati ve teşvik: %70,6 oranında akademik danışmanlar, sektör temsilcilerinin bu uygulamayı işe girişte dikkate almasının, sistemi kullanmaya teşvik edici olacağını belirtmiştir. Bu, iş dünyasıyla olan bağlantıların güçlendirilmesi gerektiğine dair bir sinyal olabilir.

Erişim kolaylığı: Akademik danışmanların %87,1'i Sosyal Transkript Bilgi Sistemi'ne kolayca erişebildiklerini belirtmiştir, bu da sistemin erişim açısından kullanıcı dostu olduğunu gösteriyor.

Kullanım kolaylığı: Sistem kullanımının kolay olduğuna dair yüksek bir oran (%86,9) mevcuttur. Bu durum, teknik olarak sistemin iyi yapılandırıldığını ve kullanıcı dostu olduğunu destekler niteliktedir.

Arayüz: %78,2 oranında akademik danışmanlar arayüzü kullanıcı dostu bulmuştur. Bu da sistemin tasarım ve kullanılabilirlik açısından olumlu karşılandığını gösterir.

Yardım dokümanları: %73,9 oranında akademik danışmanlar yardım dokümanlarını yeterince açıklayıcı bulmaktadır. Ancak yine de %26,1'lik bir kısım, bu alanda iyileştirme yapılması gerektiğini düşündüğünü belirtiyor.

Aktivite çeşitliliği: %87 oranında akademik danışmanlar aktivite çeşitliliğini yeterli bulmuş olup, bu sistemdeki faaliyetlerin geniş bir yelpazede sunulduğu anlamına geliyor.

Puanlama tablosunun adilliği: %73,9 oranında akademik danışmanlar puanlamanın adil olduğunu belirtmiş olsa da, bu puanlama sistemi öğrenciler tarafından aynı derecede adil bulunmamış olabilir. Bu durum, öğrenci ve akademik danışmanlar arasında farklı beklentiler ve değerlendirmeler olduğunu gösteriyor.

Genel olarak, akademik danışmanların büyük bir kısmı Sosyal Transkript Sistemi'nin işlevselliği, erişilebilirliği ve kullanılabilirliğinden memnun görünüyor. Bununla birlikte, sosyal aktivitelerin artırılması, yardım belgelerinin geliştirilmesi ve öğrencilerin puanlama sistemine yönelik algılarının iyileştirilmesi gibi birkaç alanda iyileştirmeler yapılması gerektiği sonucuna varılabilir.

Gazi Üniversitesi Sosyal Transkript Bilgi Sistemi, öğrencilerin eğitim sürecindeki sosyal aktivitelerini belgelendirmelerini sağlayan bir uygulamadır. Bu sistem, öğrencilerin sadece akademik başarılarına değil, aynı zamanda sosyal becerilerine ve deneyimlerine de odaklanarak, onların kişisel gelişimlerini desteklemektedir. Sosyal transkript, öğrencilere iş başvurularında ve yüksek lisans programlarına başvurularında rekabet avantajı sağlarken, işverenler ve yükseköğretim kurumlarına da öğrencilerin sosyal etkileşim yeteneklerini değerlendirme imkânı sunmaktadır.

5.2. Öneriler (Recommendations)

Elde edilen sonuçlara göre geliştirilmiş olan Gazi Üniversitesi Sosyal Transkript Bilgi Sistemi'yle ilgili yapılabilecek öneriler şu şekilde sıralanabilir:

Sosyal, Kültürel ve Sportif Faaliyetlerin Artırılması: Üniversite öğrencileri, sosyal ve kültürel etkinliklerin yetersizliğinden şikâyet etmişlerdir. Özellikle sosyal, sanatsal ve sportif faaliyetlerin sayısı artırılmalı ve farklı kampüslerde de eşit şekilde sunulmalıdır. Etkinliklerin daha fazla öğrenciye ulaşması için daha etkili duyuru stratejileri kullanılmalıdır.

Sosyal Transkriptin Tanıtımının Geliştirilmesi: Sosyal Transkript Sistemi'ne olan ilginin bazı fakültelerde düşük olduğu görülmektedir (Tıp, Diş Hekimliği, Eczacılık vb.). Bu fakültelerde müfredat dışı aktivitelerin önemini vurgulayan tanıtım çalışmaları yapılmalı, sistemin öğrencilere sağladığı faydalar daha iyi anlatılmalıdır.

Arayüz ve Kullanıcı Deneyiminin İyileştirilmesi: Sistemin arayüzü ve kullanım kolaylığı konusunda bazı olumsuz geri bildirimler alınmıştır. Arayüz daha kullanıcı dostu hale getirilmeli, özellikle dosya yükleme ve belgeleme süreçleri sadeleştirilmelidir. Öğrencilerin sisteme daha kolay erişim sağlayabilmesi için mobil cihazlarla uyumluluk geliştirilmelidir.

Erişim Problemlerinin Çözülmesi: Öğrencilerin bir kısmı erişim problemleri yaşadığını belirtmiştir. Bu sorunların incelenip çözülmesi, erişim kolaylığı sağlamak açısından önemlidir. Erişim süreçlerinin iyileştirilmesi, sistemin daha fazla öğrenci tarafından kullanılmasına katkı sağlayacaktır.

Etkinliklerin Daha Etkin Tanıtımı: Öğrenciler etkinlik duyurularının yetersiz olduğunu ifade etmişlerdir. Duyuru stratejileri geliştirilerek, sosyal medya ve dijital platformlar daha etkili kullanılabilir. Afişleme, mail bilgilendirme gibi yöntemlerin yanı sıra, etkinlik takvimi ve anlık bildirimler gibi dijital çözümler artırılmalıdır.

Puanlama Sisteminin Gözden Geçirilmesi: Puanlama sistemine ilişkin öğrenciler arasında adaletle ilgili kaygılar bulunmaktadır. Bu sistem gözden geçirilmeli ve bilimsel projeler gibi etkinliklere verilen puanlar gözden geçirilmeli, daha adil bir dağılım sağlanmalıdır. Özellikle etkinliklerde yer alan sorumluluk düzeylerine göre puanlama daha hassas yapılmalıdır.

Aktivite Çeşitliliğinin Artırılması: Aktivitelerin çeşitliliği konusunda daha fazla alternatif sunulması önerilmektedir. Sosyal transkripte dahil edilecek farklı türde etkinlikler (ulusal/uluslararası projeler, gönüllü faaliyetler vb.) geliştirilmeli, öğrencilere daha geniş bir yelpazede faaliyet seçenekleri sunulmalıdır.

Yardım Dokümanları ve Yönergelerin Geliştirilmesi: Yardım belgeleri ve yönergeler genel olarak yeterli bulunsa da, bazı öğrenciler ek açıklamalar ve yönlendirmeler beklemektedir. Kullanıcılara adım adım rehberlik sağlayacak daha açıklayıcı ve görsel dokümanlar hazırlanmalıdır.

Sektör Temsilcileri ile İşbirliği: Sektör temsilcilerinin Sosyal Transkript Sistemini işe alım süreçlerinde dikkate almasının öğrenciler üzerinde teşvik edici bir etkisi olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle, üniversite iş dünyası ile iş birliği yaparak Sosyal Transkriptin işverenler tarafından daha fazla tanınması ve kabul görmesi için çeşitli farkındalık projeleri düzenleyebilir.

Ödüllendirme Sisteminin Geliştirilmesi: Öğrenciler için puanlara dayalı ödüllendirme sistemlerinin geliştirilmesi (örneğin en yüksek puan alan öğrencilere ödüller verilmesi) motivasyonu artırabilir ve daha fazla öğrencinin sisteme katılımını sağlayabilir.

Bu öneriler, Sosyal Transkript Bilgi Sistemi'nin daha etkili kullanılmasını sağlayabilir ve öğrencilerin kişisel gelişimlerini destekleyerek iş hayatına daha güçlü bir giriş yapmalarına katkıda bulunabilir.

Çıkar Çatışması (Conflict of Interest Statement)

Yazar herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan etmiştir.

Kaynaklar (References)

- [1] AGÜ, "Non-Academic Transkript", *agu.edu.tr*, [Online]. Available: <https://od-tr.agu.edu.tr/nat>. [Erişim Tarihi: 02.09.2024].
- [2] S. Atmaca, "Designing Extra-curricular Activities: An Intervention Research", *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, vol. 5, no. 1, pp. 250-275, Mart 2023. <https://doi.org/10.38151/akef.2023.53>
- [3] Ç. Atmaca ve A. Çakır, "Hangi Yönlerimiz Eksik? Hizmet Öncesi İngilizce Öğretmenlerinin Görüşleri", *Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, vol. 3, no. 1, pp. 1-23, Aralık 2016.
- [4] Z. Ayaz, S. Candan ve M.N. Güngör, "Gazi University Social Transcript Application as an Example of a Good Practice", *20th Erasmus Congress and Exhibition (ERACON 2024)*, Porto, Portugal, 24-28 Haziran, 2024
- [5] BAİBÜ, "BAİBÜ'de Sosyal Transkript Uygulaması Başlıyor", *ibu.edu.tr*, May. 2, 2021. [Online]. Available: <https://ajanda.ibu.edu.tr/baibude-sosyal-transkript-uygulamasi-basliyor>. [Erişim Tarihi: 02.09.2024].
- [6] A. Bakioglu ve A. Yıldız, "Finlandiya'nın PISA Başarısına Etki Eden Faktörler Bağlamında Türkiye'nin Durumu", *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, vol. 38, no. 38, pp. 37-53, Mayıs 2014.
- [7] K. R. Bartkus, B. Nemelka, M. Nemelka ve P. Gardner, "Clarifying the meaning of extracurricular activity: A literature review of definitions", *American Journal of Business Education*, vol. 5, no.6, pp. 693-704, Aralık 2012.
- [8] BEÜ, "Sosyal Transkript Yönergesi", *beu.edu.tr*, [Online]. Available: [https://www.beu.edu.tr/Dosyalar/Birimler/134/Formlar/Y%C3%B6nergeler/Sosyal Transkript Y%C3%B6nergesi.pdf](https://www.beu.edu.tr/Dosyalar/Birimler/134/Formlar/Y%C3%B6nergeler/Sosyal%20Transkript%20Y%C3%B6nergesi.pdf). [Erişim Tarihi: 02.09.2024].
- [9] E. Bozpolat ve H. Yıldız, "Türkçe Öğretmenliği Öğrencilerinin Eğitimde Program Dışı Etkinlikler Dersine İlişkin Görüşleri", *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, vol. 9, no. 4, pp. 1670-1696, Aralık 2020.
- [10] A. B. Broh, "Linking extracurricular programming to academic achievement: Who Benefits and why?", *Sociology of Education*, vol. 75, no. 1, pp. 69-95, Ocak 2002.
- [11] C. Christison, "The benefits of participating in extracurricular activities", *BU Journal of Graduate Studies in Education*, vol. 5, no. 2, 17-20, 2013.

- [12] E. Covay ve W. Carbonaro, "After the bell: Participation in extracurricular activities, classroom behavior, and academic achievement", *Sociology of Education*, vol. 83, no. 1, pp. 20-45, Şubat 2010. <https://doi.org/10.1177/0038040709356565>
- [13] P. Çalışkan ve C. Çetin, "Müfredat Dışı Eğitim Faaliyeti ile İstihdam Edilebilirlik", *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, vol. 8, no. 5, pp. 1351-1360, Ekim 2020.
- [14] G. Ü. Senatosu, "G.Ü. Senatosu, Gazi Üniversitesi 2023/176 Sayılı Sosyal Transkript Yönergesi", *gazi.edu.tr*, Haz. 5, 2023. [Online]. <https://webupload.gazi.edu.tr/upload/1050/2023/10/10/fc192453-ef5d-47dc-8d4b-3b4cf7d84929-sosyal-transkript-yonergesi.pdf>. [Erişim Tarihi: 02.09.2024]
- [15] H. P. Ilhomovna ve D. G. Ismatovna, "The role of extracurricular activities in an educational process", *Journal NX-A*, Special Issue on Application of Science for Sustainable Development to Overcome Covid-19 Pandemic, 335-339, 2020.
- [16] İYTE, "Toplumsal Farkındalık ve Liderlik Belgesi Sistemi (TFLB)", *iyte.edu.tr*, [Online]. Available: <https://iyte.edu.tr/ogrenci/toplumsal-farkindalik-ve-liderlik-belgesi-sistemi-tflb>. [Erişim Tarihi: 02.09.2024]
- [17] H. Karaaslan ve M. Şen, "Bağımsız Öğrenme Danışmanlığı Birimi Eğitim ve Uygulama Faaliyetleri", *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, vol. 21, no. 1, pp. 90-112, Nisan 2019. <https://doi.org/10.17556/erziefd.450474>
- [18] A. Kocayığıt ve N. Ekinci, "Ortaöğretim Okullarında Uygulanan Program Dışı Etkinliklerin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi", *OPUS International Journal of Society Researches*, vol. 16, no. 29, pp. 1810-1848, Eylül 2020. <https://doi.org/10.26466/opus.749109>
- [19] R. W. Larson, D. M. Hansen ve G. Moneta, "Differing profiles of developmental experiences across types of organized youth activities", *Developmental Psychology*, vol. 42, no. 5, pp. 849-863, Eylül 2006. <https://doi.org/10.1037/0012-1649.42.5.849>
- [20] A. Martinez, C. Coker, S. D. McMahon, J. Cohen ve A. Thapa, "Involvement in extracurricular activities: Identifying differences in perceptions of school climate", *The Educational and Developmental Psychologist*, vol. 33, no. 1, pp. 70-84, Nisan 2016. <https://doi.org/10.1017/edp.2016.7>
- [21] E. Massoni, "Positive effects of extra curricular activities on students", *ESSAI-The College of DuPage Anthology of Academic Writing Across the Curriculum*, vol. 9, no. 27, pp. 84-87, Nisan 2011. <http://dc.cod.edu/essai/vol9/iss1/27>
- [22] G. R. Morrison, S. M. Ross, J. E. Kemp ve H. Kalman, *Designing effective instruction*, John Wiley ve Sons, 2010
- [23] J. Nielsen, *Usability Engineering*, Academic Press Limited, London, 1993, ISBN 0-12-518406-9
- [24] Ü. G. Orhan, A. Seis, M. Gel ve F. Evran Acar, "Ekstra Program Etkinlikleri ve Öğrencilere Katkısı", *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, vol. 22, no. 1, pp. 660-686, Nisan 2024. <https://doi.org/10.37217/tebd.1334666>
- [25] Ready Nation, "Social-emotional skills in early childhood support workforce success", *strongnation.org*, Nisan 3, 2017. [Online]. Available: <https://www.strongnation.org/articles/393-social-emotionalskills-in-early-childhood-support-workforce-success>. [Erişim Tarihi: 09.09.2024]
- [26] S. Shamsudin, S. Ismail, A. Mamun, N. Sayed ve K. Sayed, "Examining the Effect of Extracurricular Activities on Academic Achievements among the Public University Students in Malaysia", *Asian Social Science*, vol. 10, pp. 171-177, Mart 2014. <https://doi.org/10.5539/ass.v10n9p171>
- [27] N. Saqib, M. A. Raheem, M. Iqbal, M. Salman ve T. Shahzad, "Effects of extracurricular activities on students.", *National University of Science and Technology*, pp. 1-22, Ocak 2018.
- [28] P. Seow ve G. Pan, "A Literature Review of the Impact of Extracurricular Activities Participation on Students' Academic Performance", *Journal of Education for Business*, vol. 89, no. 7, pp. 361-366, Eylül 2014. <https://doi.org/10.1080/08832323.2014.912195>
- [29] E. Sönmez ve M. Pektaş, "Ortaokul Öğrencilerine Müfredat Dışında Uygulanan Bazı Biyoteknoloji Etkinliklerinin Bilimin Doğası Görüşleri ve Biyoteknoloji Bilgilerine Etkisi", *Kastamonu Education Journal*, vol. 25, no. 5, pp. 2019-2036, Eylül 2017.
- [30] E. Stearns ve E. J. Glennie, "Opportunities to participate: Extracurricular activities' distribution across and academic correlates in high schools", *Social Science Research*, vol. 39, no. 2, pp. 296-309, Mart 2010. <https://doi.org/10.1016/j.ssresearch.2009.08.001>
- [31] SUBÜ, "'Sosyal Transkript' avantaj sağlayacak", *subu.edu.tr*, [Online]. <https://haber.subu.edu.tr/index.php/tr/node/752>. [Erişim Tarihi: 02.09.2024]
- [32] N. Tariq, "Effects of Extracurricular Activities on Students, Department of Electrical Engineering College of Electrical and Mechanical Engineering", *National University of Sciences and Technology*, 2018
- [33] T. Tullis ve B. Albert, "Measuring the User Experience Chapter 3-Planning a Usability Study", In *Interactive Technologies*, Editor(s): Tom Tullis, Bill Albert, Morgan Kaufmann, pp. 45-62, 2008, ISBN 9780123735584, <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-373558-4.00003-0>.
- [34] F. Uysal, "A Study on the Benefits of Extracurricular Activities for Prospective Teachers Using the Pairwise Comparison Approach", *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi (AKEF) Dergisi*, vol. 5, no.1, pp.237-249, Ekim 2023.

- [35] F. Uysal, "Öğretmen Adaylarının Bakışıyla Program Dışı Etkinlikler", *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, vol. 10, no. 13, pp. 88-109, Aralık 2022.
- [36] F. Uysal ve N. Kısa, "Covid-19 pandemi döneminde ilkokul web sayfalarının program dışı etkinlikler bağlamında incelenmesi: Burdur ili örneği", *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, vol. 4, no. 2, pp. 398-415, Kasım 2021. <https://doi.org/10.33400/kuje.913535>
- [37] F. Uzun ve Y. Bolat, "Program Dışı Etkinliklerin Öğrenci Gelişimine Etkisi", *Harran Maarif Dergisi*, vol. 8, no. 1, pp. 14-35, Haziran 2023. <https://doi.org/10.22596/hej.1244118>
- [38] F. Wang ve M. J. Hannafin, "Design-based research and technology-enhanced learning environments", *Educational Technology Research and Development*, vol. 53, no.4, pp. 5-23, Aralık 2005.
- [39] D. Yıldız, "Bilgi Sistemi Yazılım Geliştirme Yaşam Döngüsü Safhalarından Gereksinim Belirleme ve Sistem Tasarımında Kalite Odaklılık: Üç Proje İncelemesi", *Bilişim Teknolojileri Dergisi*, vol. 15, no. 1, pp. 55-64, Ocak 2022. <https://doi.org/10.17671/gazibtd.871411>
- [40] M. Yüksel, "Performans Değerlendirmesine Çok Ölçütlü Bütünleşik Bir Yaklaşım", *Gazi Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Dergisi*, vol. 30, no. 3, pp. 429-441, Eylül 2015.
- [41] ZBEÜN, "Sosyal Transkript Uygulaması Duyurusu", *beun.edu.tr*, Mart 16, 2022. [Online]. Available: <https://ubyo.beun.edu.tr/duyurular/sosyal-transkript-uygulamasi-duyurusu.html>. [Erişim Tarihi: 02.09.2024]
- [42] Y. S. Lincoln ve E. G. Guba, *Naturalistic Inquiry*. Sage Publications, Haziran 1985
- [43] M. Meyliana, Y. U. Chandra, C. Cassandra, S. Surjandy, E. Fernando, H. A. E. Widjaja ve H. Prabowo, "Education Value Chain Model for Examination, Grading, and Evaluation Process in Higher Education based on Blockchain Technology", *Advances in Science, Technology and Engineering Systems Journal*, vol. 5, no. 6, pp. 1698-1703, Aralık 2020

This is an open access article under the CC-BY license

